

מחלוקת.

והלכתא, בטלה מחלוקת⁽⁸⁷⁾.

תנו רבנן: שלשה שירדו לשום קרקע בנכסי יתומים למזון האשה והבנות, אם אחד מהם אומר [אומד את שוי הקרקע] במנה, ושנים אומרים במאתים,

או, אחד אומר במאתים, ושנים אומרים במנה, בטל יחיד כמיעוטו. ד"אחרי רבים להטות".

אבל, אם אחד אומר במנה, [מאה דינרים, שהם עשרים וחמשה סלעים], ואחד אומר בעשרים [סלעים, שהם שמונים דינרים], ואחד אומר בשלשים [סלעים, שהם מאה ועשרים דינר], נדון במנה. ויבואר להלן.

רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: נדון בתשעים דינר.

אחרים⁽⁸⁸⁾ אומרים: עושין שומא ביניהן, כלומר, שמים כמה ההפרש בין כולם, דהיינו ארבעים דינר, ומשלשין. כלומר, מוסיפים על הסכום הנמוך [שמונים דינר] שליש מההפרש. דהיינו, שלושה עשר דינר ושליש. ומבארת הגמרא:

מאן דאמר נדון במנה, סבר, יש ללכת אחר מילתא מציעתא⁽⁸⁹⁾.

רבי אליעזר ברבי צדוק אומר נדון בתשעים, קא סבר: הא ארעא תשעין דינר שוה, והאי קא סבר דקאמר עשרים סלעים, דהיינו שמונים דינר, דקא טעי עשרה לאחוריה. והאי דקא אמר מנה, [מאה דינר] קא טעי עשרה לקמיה.

ומקשה הגמרא: מדוע אנו הולכים אחר השנים הראשונים, אדרבה, היה לנו ללכת אחר האחרונים, ולומר, דהאי ארעא מאה ועשרה שויה, והאי דקאמר מנה, קא טעי עשרה לאחוריה, והאי דקאמר שלשים

שיך טעמא ד"יורשים כרעי דאבוהון ניהו". ועיין עוד בקצות החושן (סימן לז ס"ק ג), שנחלקו בזה הפוסקים.

88. היינו רבי מאיר. (כמבואר בהוריות יג ב, שקנסוהו להקרא בשם זה). ועיין תוס' (ע"ז ס"ד ב), ובהגהות יעב"ץ שם.

89. והטעם, משום דמאן אמר מנה, ומאן דאמר שלשים סברי שאין כאן פחות ממאה, ואם כן, האומר עשרים, הוי ליה כאחד במקום שנים. וכן להיפך, מאן דאמר עשרים ומאן דאמר מנה סברי שאין כאן יותר ממאה. ואם כן, האומר שלשים הוי כחד במקום שנים. ולכן יש לנו להעמיד במנה. רשב"ם

87. מסקנת הסוגיא, בטלה מחלוקת, ולכאורה היינו כמאן דאמר, אחין שחלקו יורשים הם, ו"יש ברירה". ועיין תוס' (נדרים מח ב ד"ה איכא דמקשו), בגדרי ברירה. ובתוספות (גיטין מח א).

ועיין ברא"ש (פרק קמא דבבא קמא סימן ו) דלהלכה, אף אם נפסוק "אחין שחלקו לקוחות הן", מכל מקום אם נטל בעל חוב חלקו של אחד מהם בטלה המחלוקת. משום דיתמי כרעי דאבוהון הם, וחיבים כולם לפרוע את חובו. ונפקא מינא, בשנים שקנו קרקע בשותפות, וחלקו, ובא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהם. אי פסקינן, "יש ברירה", אם כן הוי חלוקה בטעות, ויחזרו ויחלקו בשוה. אך אי פסקינן דלקוחות הן, פטור. דהכא לא